

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO DLA PRZEDSZKOLI I ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

Celem wychowania przedszkolnego jest wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno – kulturowym i przyrodniczym.

OBSZARY EDUKACYJNE:

I. Poznawanie i rozumienie siebie i świata.

1. Budzenie zaciekawienia otaczającym światem poprzez prowokowanie pytań i dostarczanie radości odkrywania.
2. Organizowanie działań umożliwiających poznawanie wielowymiarowości człowieka (postrzegam, myślę, czuję, działam).
3. Tworzenie sytuacji pozwalających na poznanie możliwości własnych dziecka i innych ludzi, np. wynikających ze zróżnicowania płci, wieku, stanu zdrowia i doświadczenia.
4. Tworzenie sytuacji doskonalących pamięć, zdolność kojarzenia, umiejętność kupiania uwagi na rzeczach i osobach.
5. Umożliwianie dostrzegania i opisywania stosunków przestrzennych:
 - a) określanie swojego położenia względem przedmiotów lub innych osób,
 - b) określanie położenia jednego przedmiotu względem innego, z użyciem określeń: *nad, pod, w środku, na zewnątrz, przy, za, przed, obok, pomiędzy,*
 - c) określenie kierunku ruchu: *do przodu, do tyłu, w lewo, w prawo, poziomo, pionowo, w górę, w dół,*
 - d) ocenianie i porównywanie odległości z użyciem określeń: *daleko, dalej, najdalej, blisko, bliżej, najbliżej.*
6. Stwarzanie okazji do klasyfikowania i porządkowania przedmiotów:
 - a) wskazywanie grupowanie przedmiotów podobnych do siebie pod względem *wielkości, kształtu, koloru i przeznaczenia.*
 - b) klasyfikowanie przedmiotów z użyciem określeń: *duży – mały, szeroki – wąski, wysoki – niski, gruby – cienki,*
 - c) porównywanie przedmiotów z użyciem określeń: *większy – mniejszy, dłuższy – krótszy, szerszy – węższy, wyższy – niższy, grubszy – cieńszy,*
 - d) porządkowanie przedmiotów np. od najdłuższego do najkrótszego.
7. Odczytywanie przeznaczenia rzeczy.
8. Wzbudzanie zainteresowań obrazem (ilustracją) i tekstem.
9. Poznawanie, stosowanie, tworzenie symboli i znaków.
10. Tworzenie warunków do porządkowania zdarzeń w czasie: określanie zależności czasowych z użyciem określeń: *długo, dłużej, krótko, krócej, przedtem, teraz, potem, najpierw, później, wczoraj, dzisiaj, jutro, rano, w południe, wieczorem, w nocy.*
11. Tworzenie warunków do doświadczeń językowych w zakresie reprezentatywnej i komunikatywnej funkcji języka (ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i rozwijania umiejętności czytania i pisania, w tym czytania i pisania liczb.
12. Przekazywania wiedzy o zdrowym stylu życia, ocenianie zachowań służących i zagrażających zdrowiu.
13. Wykorzystywania i tworzenia okazji do poznawania rzeczywistości:
 - a) przyrodniczej poprzez obserwowanie, eksperymentowanie, odkrywanie,

- b) społeczno – kulturowej poprzez poznawanie zasad organizacji życia społecznego, tradycji rodzinnej, regionalnej, narodowej oraz poznanie dzieł kultury,
 - c) technicznej poprzez obserwowanie, manipulowanie oraz przekształcanie przedmiotów lub zmianę ich ułożenia w przestrzeni i czasie.
14. Organizowanie sytuacji umożliwiających poznanie ruchu drogowego.

II. Nabywanie umiejętności poprzez działanie.

1. Wspieranie samodzielnych działań dziecka.
2. Umożliwianie dziecku dokonywania wyborów i przeżywania pozytywnych efektów własnych działań.
3. Pomaganie dziecku w dostrzeganiu problemów, planowaniu i realizowaniu zadań.
4. Umożliwienie dziecku odczytywania i zapisywania liczb cyframi oraz porównywania liczb i liczenia.
5. Umożliwienie dziecku poznawania i stosowania różnych sposobów rozwiązywania zadań.
6. Kształtowanie nawyków higienicznych i zachowań prozdrowotnych oraz proekologicznych.
7. uczenie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu drogowego.
8. Tworzenie warunków sprzyjających spontanicznej i zorganizowanej aktywności ruchowej dziecka. Umożliwienie udziału w grach, zabawach ruchowych i gimnastyce.
9. Umożliwianie dziecku ekspresji spostrzeżeń, przeżyć, uczuć w różnych formach działalności, z zastosowaniem werbalnych i niewerbalnych środków wyrazu.
10. Wspieranie działań twórczych w różnych dziedzinach aktywności.

III. Odnajdywanie swojego miejsca w grupie rówieśniczej, wspólnocie.

1. Uczenie nawiązywania bliskiego, serdecznego kontaktu z innymi osobami.
2. Pomoc w budowaniu pozytywnego obrazu własnego „Ja” i zaspokajaniu poczucia bezpieczeństwa.
3. Identyfikowanie i nazywanie różnych stanów emocjonalnych.
4. Uczenie sposobów radzenia sobie z własnymi emocjami, właściwego reagowania na przejawy emocji innych oraz kontrolowania zachowań.
5. Wdrażanie do zachowań akceptowanych społecznie, wprowadzanie w kulturę bycia.
6. Umożliwianie dziecku odkrywanie znaczenia komunikowania się w sposób niewerbalny.
7. Umożliwianie doświadczeń w mówieniu, słuchaniu i bycia słuchanym.
8. Tworzenie okazji do wymiany obserwacji, uczenie dyskusowania i dochodzenia do kompromisu.
9. Tworzenie okazji do pełnienia przez dziecko różnych ról w układach interpersonalnych, ze zwróceniem uwagi na rolę dziecka w rodzinie.
10. Tworzenie okazji do wspólnego podejmowania i realizowania różnych zadań, rozwiązywanie problemów.
11. Dostarczanie przykładów i doświadczenie rozwiązywania sytuacji konfliktowych na zasadzie kompromisu i akceptacji potrzeb innych osób.

IV. Budowanie systemu wartości.

1. Wprowadzenie dziecka w świat wartości uniwersalnych, takich jak: dobro, prawda, miłość, piękno, poprzez:
 - a) przekaz osobowy nauczyciela,
 - b) tworzenie otoczenia sprzyjającego rozumieniu i przeżywaniu tych wartości.
2. Pomaganie dziecku w poznawaniu różnych postaw bohaterów literackich i filmowych oraz w podejmowaniu próby ich oceny i uzasadnienia stanowiska.
3. Wykorzystywanie codziennych sytuacji do podejmowania prób samooceny i oceny zachowań innych.
4. Stwarzanie okazji do dokonywania przez dziecko wyborów i zdawania sobie sprawy z ich konsekwencji.
5. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności poprzez samodzielne, dokładne i rzetelne wywiązywanie się z podejmowanych zadań, szacunku do pracy swojej i innych.
6. Kształtowanie postawy przestrzegania zasad ruchu drogowego.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ DLA KLASY I

I. Edukacja polonistyczna.

Wspomaganie rozwoju umysłowego w zakresie wypowiedzania się. Dbłość o kulturę języka. Początkowa nauka czytania i pisania. Kształtowanie umiejętności wypowiedzania się w małych formach teatralnych.

1. W zakresie umiejętności społecznych warunkujących porozumiewanie się i kulturę języka:
 - a) obdarza uwagą dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują; komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia,
 - b) uczestniczy w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym, także inspirowane literaturą,
 - c) rozmawia w kulturalny sposób: zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych osób, dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno.
2. W zakresie umiejętności czytania i pisania:
 - a) rozumie sens kodowania oraz dekodowania; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy,
 - b) zna wszystkie litery alfabetu, czyta i rozumie proste, krótkie teksty,
 - c) pisze proste, krótkie zdania: przepisuje, pisze z pamięci; dba o estetykę i poprawność graficzną pisma (przestrzega zasad kaligrafii),
 - d) posługuje się ze zrozumieniem określeniami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie,
 - e) interesuje się książką i czytaniem; słucha w skupieniu czytanych utworów (np. baśni, opowiadań, wierszy), w miarę swoich możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela.
3. W zakresie małych form teatralnych:
 - a) uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego,
 - b) rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie,
 - c) odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, np. wiersze, piosenki, fragmenty prozy.

II. Język obcy nowożytny.

Wspomaganie dzieci w porozumieniu się z osobami, które mówią innym językiem.
Uczeń kończący klasę I:

1. Rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje.
2. Nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu.
3. Recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego.
4. Rozumie sens opowiedzianych historyjek, gdy są wspierane obrazkami, gestami, przedmiotami.
5. Stopniowo buduje swoją świadomość językową w zakresie języka obcego i ojczystego.

III. Edukacja muzyczna.

Wychowanie do odbioru i tworzenia muzyki: śpiewanie i muzykowanie, słuchanie i rozumienie.

Uczeń kończący klasę I umie:

1. Powtarza prostą melodię; śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru, wykonuje śpiewanki i rymowanki.
2. Odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych; wyraża nastrój i charakter muzyki płaśając i tańcząc (reaguje na zmianę tempa i dynamiki).
3. Realizuje proste schematy rytmiczne (tataizacją, ruchem całego ciała).
4. Wie, że muzykę można zapisać i odczytać).
5. Świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie.
6. Kulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu.

IV. Edukacja plastyczna.

Poznanie architektury, malarstwa i rzeźby. Wyrażanie własnych myśli i uczuć w różnych formach plastycznych. Przygotowanie do korzystania z medialnych środków przekazu.

Uczeń kończący klasę I:

1. Wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni; posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura.
2. Ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką.
3. Wykonuje proste rekwizyty (lalka, pacynka itp.) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych.
4. Tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki regionu, w którym mieszka np. pisanki, palmy wielkanocne, wycinanki, kompozycje z bibułki;
5. Rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieloną), malarstwo, rzeźbę, grafikę; wypowiada się na ich temat.
6. Korzysta z narzędzi multimedialnych dla wyrażenia własnych intencji twórczych, np. w formie listu obrazkowego.
7. Przestrzega rozsądnych ram czasowych korzystania z telewizji, komputera.

V. Edukacja społeczna.

Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi.

Uczeń kończący klasę I potrafi:

1. Odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami, wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym, nie należy kłamać lub zatajać prawdy.
2. Współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej, grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu, na ulicy.
3. Wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny, jakie są relacje między najbliższymi, wywiązuje się z powinności wobec nich.

4. Ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; dostosowuje swe oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny.
5. Zna niektóre zagrożenia ze strony ludzi; wie, do kogo i w jaki sposób należy zwrócić się o pomoc.
6. Wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego.
7. Potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto); wie, czym zajmuje się np. policjant, strażak, lekarz, weterynarz; jak można się do nich zwrócić o pomoc.
8. Wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn), rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.

VI. Edukacja przyrodnicza.

Wychowanie do rozumienia i poszanowania przyrody ożywionej i nieożywionej.
Uczeń kończący klasę I umie:

1. W zakresie rozumienia i poszanowania świata roślin i zwierząt:
 - a) rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w takich środowiskach przyrodniczych, jak park, las, pola uprawne, sad i ogród (działka),
 - b) zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy,
 - c) wymienia warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwie domowym, w szkolnych uprawach i hodowlach itp. ; prowadzi proste hodowle i uprawy (w szczególności w kąci przyrody),
 - d) wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku: niszczenie szkodników przez ptaki, zapylenie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice,
 - e) zna zagrożenia środowiska przyrodniczego ze strony człowieka: wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów i spalanie śmieci itp.; chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato,
 - f) zna zagrożenia czyhające na człowieka ze strony zwierząt (niebezpieczne i chore zwierzęta) i roślin (np. trujące owoce, grzyby, liście),
 - g) wie, że należy segregować śmieci; rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych.
2. W zakresie rozumienia warunków atmosferycznych:
 - a) nazywa przebieg zjawisk atmosferycznych w kolejnych porach roku, podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody,
 - b) obserwuje pogodę i prowadzi obrazowy kalendarz pogody,
 - c) wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub telewizji i stosuje się do komunikatów o pogodzie, np. ubiera się odpowiednio do pogody,
 - d) wie, że należy oszczędzać wodę; wie, jakie znaczenie ma woda w życiu człowieka, zwierząt i roślin.

VII. Edukacja matematyczna.

Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz kształtowanie wiadomości i umiejętności matematycznych dzieci.

Uczeń kończący klasę I umie:

1. W zakresie czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki:
 - a) ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów w porównywanych zbiorach,
 - b) układa obiekty (np. patyczki) w serie rosnące i malejące, numeruje je; wybiera obiekt w takiej serii, określa następne i poprzednie,
 - c) klasyfikuje obiekty: tworzy kolekcje np. zwierzęta zabawki, rzeczy do ubrania,
 - d) w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie, dąży do wykonania zadania,
 - e) wyprowadza kierunki od siebie i innych osób; określa położenie obiektów względem obranego obiektu; orientuje się na kartce papieru, aby odnajdować informacje (w lewym górnym rogu), rysować strzałki we właściwym kierunku,
 - f) dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę figury symetrycznej; rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu, kontynuuje regularność w prostych motywach (np. szlaczki).
2. W zakresie liczenia i sprawności rachunkowych:
 - a) sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularność dziesiętkowego systemu liczenia), wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby, a także liczy wspak (zakres do 20),
 - b) wyznacza sumy (dodaje) i różnice (odejmuje) manipulując obiektami lub rachując na zbiorach zastępczych, np. na palcach (bez ograniczania dziecku zakresu liczbowego), sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie do 10,
 - c) Radzi sobie w sytuacjach życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga dodawania lub odejmowania,
 - d) Zapisuje rozwiązanie zadania z treścią przedstawionego słownie (w konkretnej sytuacji) stosując zapis cyfrowy i znaki działań.
3. W zakresie pomiaru:
 - a) długości: mierzy długość posługując się np. linijką, porównuje długości obiektów,
 - b) ciężaru: potrafi ważyć przedmioty, różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze i wie, że towar w sklepie jest pakowany w/g wagi,
 - c) płynów: odmierza płyny kubkiem i miarką litrową,
 - d) czasu: nazywa dni w tygodniu i miesiące w roku; orientuje się do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać; rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala mu orientować się w ramach czasowych szkolnych zajęć i domowych obowiązków.
4. W zakresie obliczeń pieniężnych:
 - a) zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 złotych; zna wartość nabywczą monet i radzi sobie w sytuacji kupna i sprzedaży,
 - b) zna pojęcie długu i konieczność spłacenia go.

VIII. Zajęcia komputerowe.

Uczeń kończący klasę I umie:

1. Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury.
2. Wie jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia.
3. Stosuje się do ograniczeń korzystania z komputera.

IX. Zajęcia praktyczno – techniczne.

Wychowanie do techniki (poznawanie urządzeń, obsługiwanie ich i szanowanie) i działalność konstrukcyjna dzieci.

Uczeń kończący klasę I umie:

1. W zakresie wychowania technicznego:
 - a) wie jak ludzie wykorzystywali dawniej i dziś siły przyrody (wiatr, woda); majsterkuje (np. latawce, wiatraczki, tratwy),
 - b) zna ogólne zasady działania urządzeń domowych (np. latarki, odkurzacza, zegara), posługuje się nimi, nie psując ich,
 - c) buduje z różnorodnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu np. szafas, namiot, wagę, tor przeszkód; w miarę możliwości konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu np. dźwigi, samochody, samoloty, statki, domy.
2. W zakresie dbałości o bezpieczeństwo swoje i innych:
 - a) utrzymuje porządek wokół siebie (na swoim stoliku, Sali zabaw, szatni i w ogrodzie), sprząta po sobie i pomaga innym utrzymać porządek,
 - b) zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości i ochrony roślin itp.; ostrożnie się z nimi obchodzi,
 - c) wie, jak należy bezpiecznie poruszać się na drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; orientuje się, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku, np. powiadomić dorosłych.

X. Wychowanie fizyczne.

Kształtowanie sprawności fizycznej i wychowanie zdrowotne.

Uczeń kończący klasę I:

1. Uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami;
2. Potrafi:
 - a) chwycić piłkę, rzucać nią do celu i na odległość, toczyć i kołować piłkę,
 - b) pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne,
 - c) wykonywać ćwiczenia równoważne.
3. Dbą o prawidłowy sposób siedzenia w ławce.
4. Wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i że można im zapobiegać poprzez: szczepienia ochronne, właściwe odżywianie się, aktywność fizyczną, przestrzeganie higieny; właściwie zachowuje się w sytuacji choroby.
5. Wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga im.

Podane sprawności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym, zaś umiejętności ruchowe dzieci niepełnosprawnych ustala się stosownie do ich możliwości.

XI. Etyka.

Przybliżanie dzieciom ważnych wartości etycznych na podstawie baśni, bajek i opowiadań, a także obserwacji życia codziennego.

Uczeń kończący klasę I:

1. Przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (współpracuje w zabawach i sytuacjach zadaniowych) i w świecie dorosłych (grzecznie zwraca się do innych, ustępuje starszym miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot).
2. Wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych i kosztem niszczenia przyrody.
3. Zdaje sobie sprawę z tego, jak ważna jest prawdomówność, stara się przeciwstawiać kłamstwu i obmowie.
4. Wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich.
5. Niesie pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych.
6. Wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie można chwalić się bogactwem, ani dokuczać dzieciom z biedniejszych środowisk.